

Pilinszky János

Néhány sorban...

az angelizmusról

(...) Különös jelenség. Miután a művészet elvesztette Istent, a századforduló körüli időkben felüti fejét egyfajta angelizmus (elsősorban Rilkére és Kafkára gondolok). Ha ugyanis definiálnom kellene Kafka művészetét, valamiképpen a következőket mondanám. Egy angyal szemével látja a világot, egy olyan „tisztá” angyal szemével, aki hátat fordít az Atyának. Ettől oly képet ad, nemcsak az életről, de a létről, a teljes univerzumból, ami bár végtelenül pontos, mégis olyan, mint egy rézmetszet. Tehát: negatív, egy angyal éleslátásával készített negatív kép a mindenségről. A negatívról előhívott *valódi képre* egyedül az Atya szeme (szeretete és kegyelme) képes.

Ellenpéldaképp Dosztojevszkijre kell utalnom, aki még ma is a legmodernebb, a legösszetettebb és legmélyebb írónk. Lehet, hogy ő „tisztátalan” volt, de olyan bűnös, aki pillantását az Atyára szegezte, s az alázat kegyelméből *képeket* adott a világról.

Ha a kettőjük közt levő döntő különbséget kellene megfogalmaznom, ezt mondanám:

Kafkánál nem látom, amit látok.

Dosztojevszkijnél látom, amit nem látok.

Kafka hajszalélesen megrajzolt univerzuma a rézben maradt. Dosztojevszkijé a papírra került, hogy a legnaivabbak, az írástudatlanok is elolvashassák. (...)

(*Új Ember, 1971. február 7.*)

Botz Domonkos

Szeretnek az angyalok

Barcelonában gitár pengett
A vén katedrális falai alatt,
A Szajna partján szívemben bús
Harmonikaszó hagyott nyomot,
De itt a hegyen madarak énekelnek,
És estéenként csókot dobnak
Az angyalok.

Vegasban játékgépek csillogtak,
Csörrentek fémesen az érmek,
New Yorkban gospel szólt az utcán,
A város barátként fogadott, de

Itthon csak itt a hegyen vagyok,
Hol estéenként csókot dobnak
Az angyalok.

Megkísértett ezernyi vágy, új
Otthont, életet kínált Amerika,
Floridában a tenger fogadott,
De hazajöttem, haza, hol egyszer
Talán majd boldogan halok,
Hol estéenként csókot dobnak
Az angyalok.